מידות הראי"ה — חירות

השאיפה לחופש הדעות יש בה צד טוב וצד רע. צד קדוש וצד טמא. הצד הטוב הוא כשהשאיפה הזאת מתרוממת מהמועקה של הדמיון ושל התאוות החמריות. אז הדעה מתהלכת במהלכה החפשי ומאשרת את האדם ואת החברה. והצד הרע שבה הוא כשהציור של חופש הדעות עושה את דרכו ע"פ הנטיות הטבעיות שבאדם, שהמזג והדמיון, הנטיה התאונית וכל מה ששפל מצד הבהמיות של האדם, רושם עליו את רשימתו. אז חופש הדעות מביא את האנושיות לידי התכערות נוראה. המאבדת את הון החיים ועוקרת את ההוד והנצח מנפש האדם בצורתו היחידית ובצורתו הצבורית, "וטוב לפני האלהים ימלט ממנה"אקהלת ז כו. וע' מוסר אכיו עמ' כז־כח..